

Bài tập chương 5

I. Lý thuyết:

1. Kể tên 1 vài IC có khả năng thực hiện 1 số tác vụ sau:

a) Cộng và trừ 2 số 4-bit:

- IC 74LS83 (4-bit Binary Full Adder)
- IC 74HC283 (4-bit Adder/Subtractor)

b) Bộ tính toán số học và luận lý (ALU) giữa 2 số 4-bit:

- IC 74181 (4-bit ALU - Arithmetic Logic Unit)

c) Mạch giải mã (decoder) 2x4, 3x8:

- IC 74LS139 (2-to-4 Line Decoder)
- IC 74LS138 (3-to-8 Line Decoder)

d) Mạch mã hóa ưu tiên (priority encoder) 8x3:

- IC 74LS148 (8-to-3 Line Priority Encoder)

2. Ứng dụng của các mạch:

- Mạch giải mã (decoder):

- Chuyển đổi mã nhị phân sang điều khiển các thiết bị cụ thể (ví dụ: LED, 7-segment display).
- Dùng trong chọn lựa bộ nhớ (Memory Address Decoding).

- Mạch mã hóa (encoder):

- Chuyển đổi tín hiệu đầu vào sang dạng mã số nhị phân (ví dụ: phím nhấn trên bàn phím máy tính).
- Dùng trong các hệ thống số hóa tín hiệu cảm biến.

- Multiplexer (bộ chọn kênh):

- Chọn 1 trong nhiều tín hiệu đầu vào để chuyển tới đầu ra.
- Ứng dụng trong truyền dữ liệu, hệ thống viễn thông.

- Demultiplexer (bộ giải kênh):

- Phân phối tín hiệu từ 1 đầu vào đến nhiều đầu ra.
- Dùng trong các hệ thống điều khiển và chuyển mạch.

II. Bài tập:

1. Thiết kế mạch tổ hợp giúp chuyển đổi mã BCD sang mã Gray:

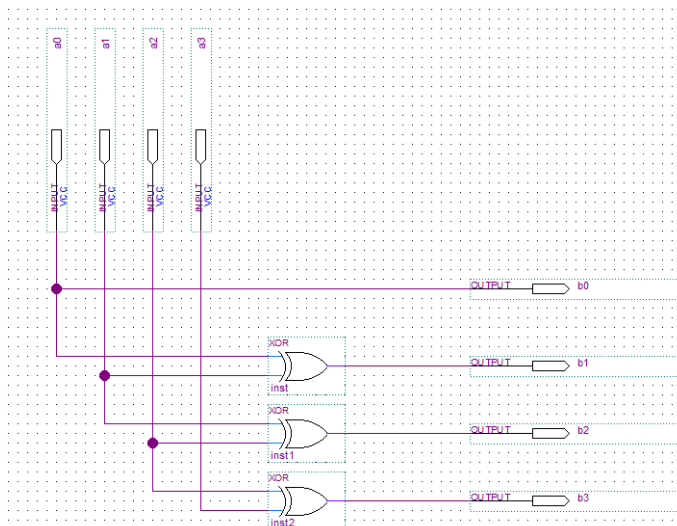
- Bảng chân trị:

INPUT				OUTPUT			
a0	a1	a2	a3	b0	b1	b2	b3
0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	1
0	0	1	0	0	0	1	1
0	0	1	1	0	0	1	0
0	1	0	0	0	1	1	0
0	1	0	1	0	1	1	1
0	1	1	0	0	1	0	1
0	1	1	1	0	1	0	0
1	0	0	0	1	1	0	0
1	0	0	1	1	1	0	1
1	0	1	0	1	1	1	1
1	0	1	1	1	1	1	0
1	1	0	0	1	0	1	0
1	1	0	1	1	0	1	1
1	1	1	0	1	0	0	1
1	1	1	1	1	0	0	0

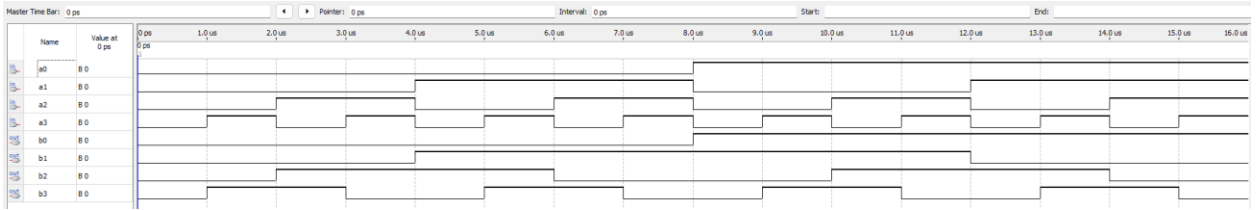
- Biểu thức Boolean:

- $b0 = a0$
- $b1 = a1 \oplus a0$
- $b2 = a2 \oplus a1$
- $b3 = a3 \oplus a2$

- Thiết kế mạch logic:

- Mô phỏng:

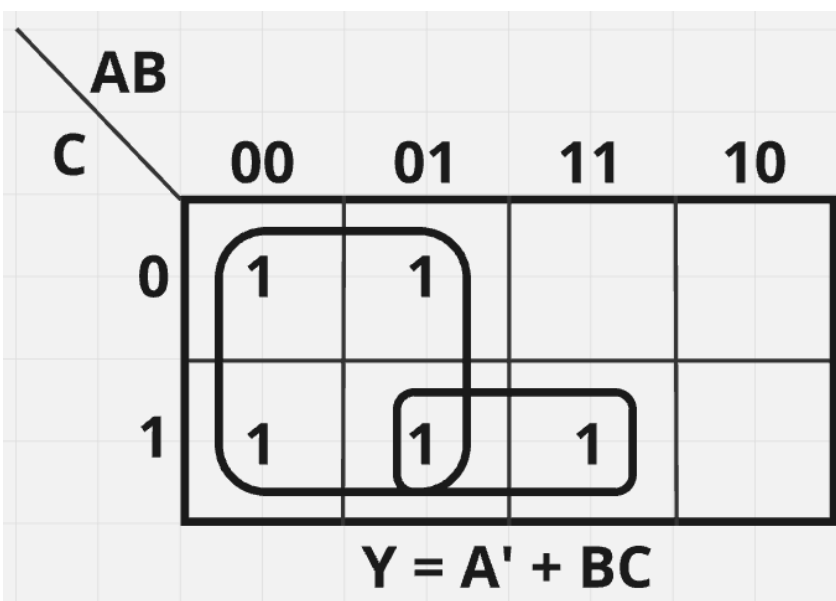
Nhận xét: Qua so sánh giữa kết quả mô phỏng và bảng chân trị của mạch số, ta có thể thấy kết quả hoàn toàn đúng với lý thuyết.

- Thiết kế một mạch tổ hợp có 3 ngõ nhập A, B, C và một ngõ xuất Y. Ngõ xuất Y = 1 (HIGH) khi và chỉ khi giá trị thập phân tương đương của ngõ nhập (ABC) nhỏ hơn 4 hoặc lớn hơn 6 (với A là MSB, C là LSB).

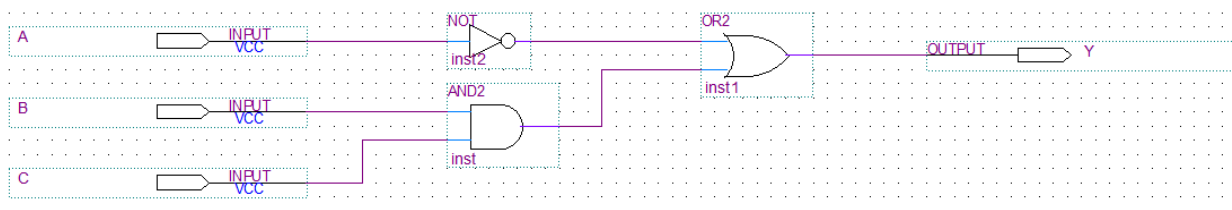
- Bảng chân trị:

INPUT			OUTPUT
A	B	C	Y
0	0	0	1
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	1
1	0	0	0
1	0	1	0
1	1	0	0
1	1	1	1

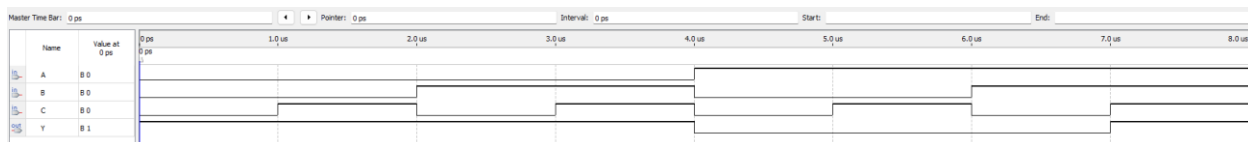
- Bìa Karnaugh 3 biến:

- Thiết kế mạch logic:

- Mô phỏng:

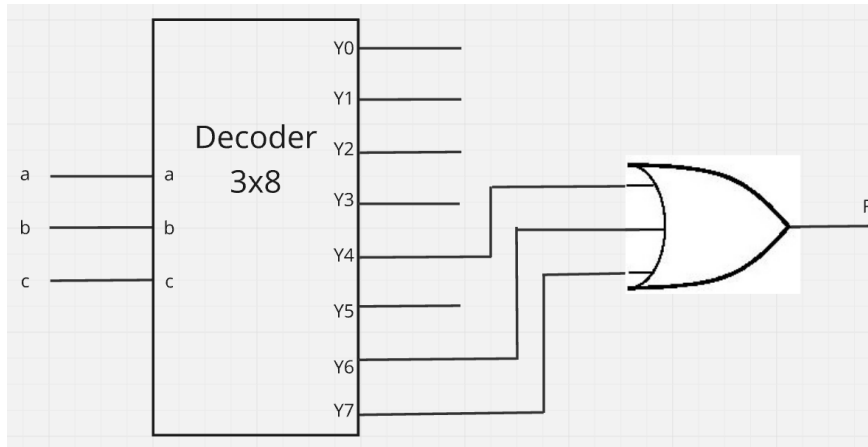

Nhận xét: Qua so sánh giữa kết quả mô phỏng và bảng chân trị của mạch số, ta có thể thấy kết quả hoàn toàn đúng với lý thuyết.

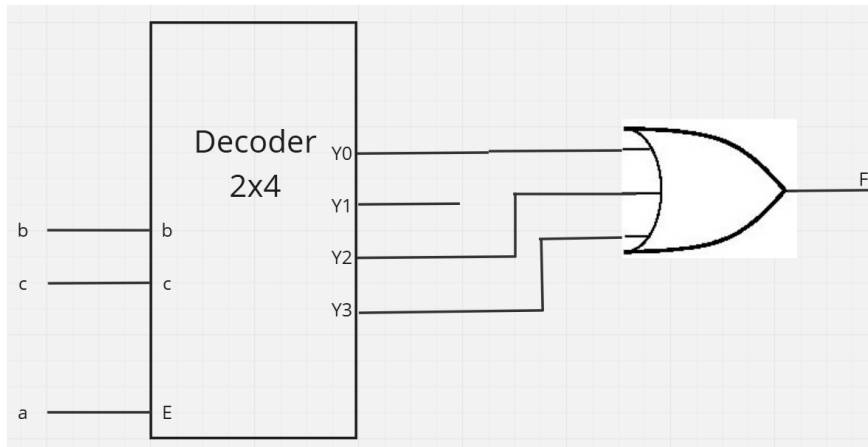
- Cho hàm Boolean $F(a, b, c) = \Sigma m(4, 6, 7)$. Hãy trình bày thiết kế tối ưu nhất về tài nguyên cho hàm F theo từng cách sau:
 - Decoder 3x8 và một vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản
 - Decoder 2x4 và một vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản
 - Decoder 2x4 và Decoder 1x2 và vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản
 - Chỉ sử dụng multiplexer 8:1
 - Chỉ sử dụng multiplexer 4:1
- Bảng chân trị:

	INPUT			OUTPUT
STT	a	b	c	F(a, b, c)
0	0	0	0	0
1	0	0	1	0
2	0	1	0	0
3	0	1	1	0
4	1	0	0	1
5	1	0	1	0
6	1	1	0	1
7	1	1	1	1

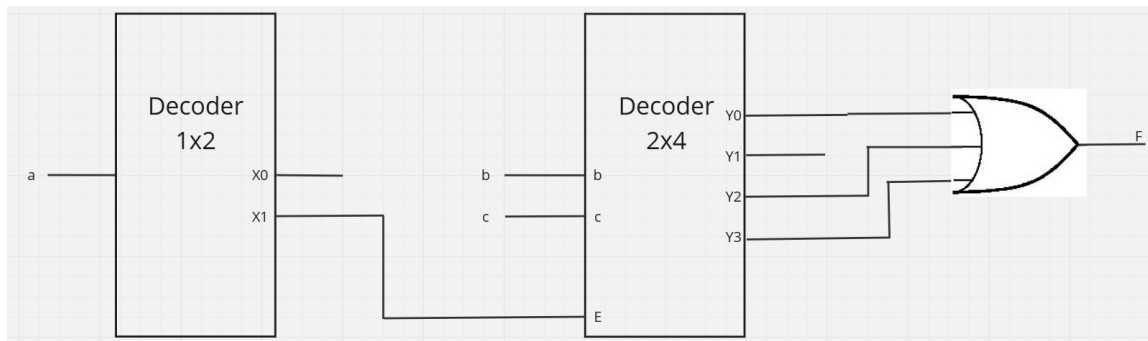
a. Decoder 3x8 và một vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản:

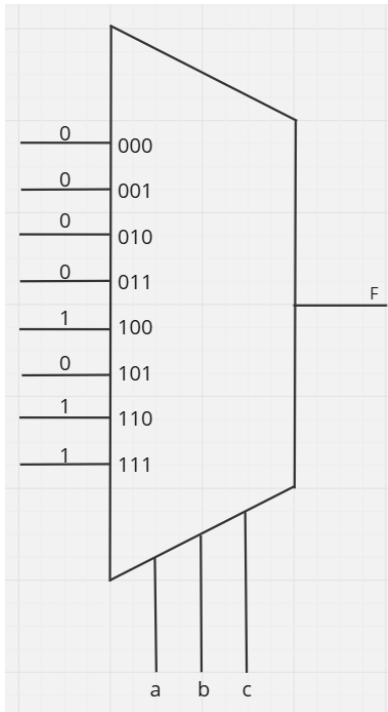
b. Decoder 2x4 và một vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản:

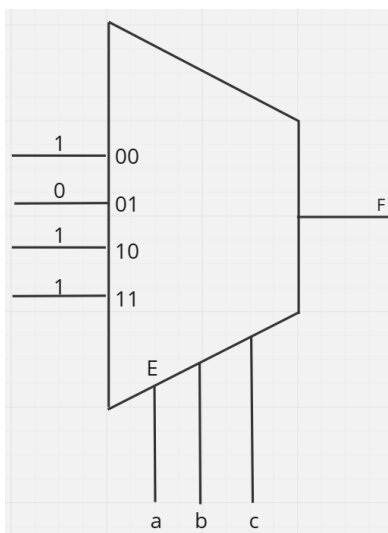
c. Decoder 2x4 và Decoder 1x2 và vài cổng luận lý(logic gate) cơ bản:

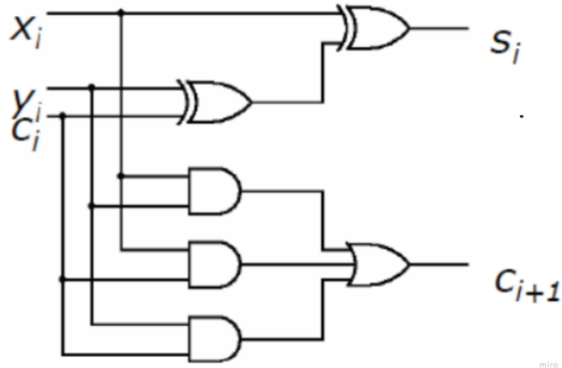
d. Chỉ sử dụng multiplier 8:1

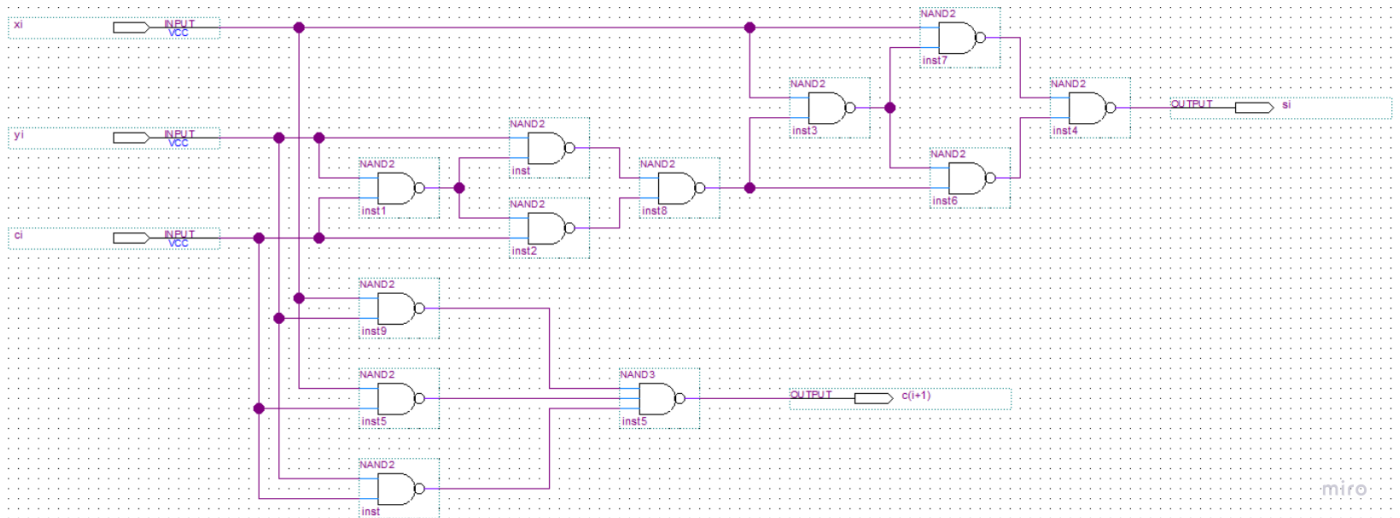
e. Chỉ sử dụng multiplier 4:1

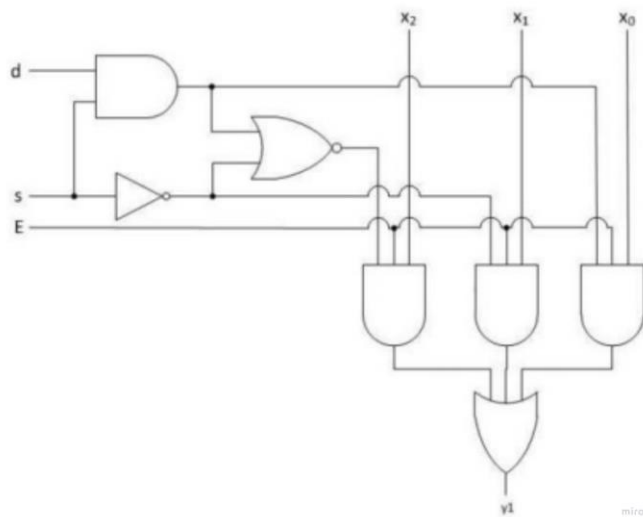
4. Chuyển mạch FA dưới đây sang mạch với các cổng NAND

Chuyển thành:

5. Cho sơ đồ:

a. Viết hàm boolean:

$$y_1 = dsEx_0 + \bar{s}Ex_1 + (\overline{ds + \bar{s}})Ex_2 = dsEx_0 + \bar{s}Ex_1 + \bar{d}s.s.Ex_2 \\ = dsEx_0 + \bar{s}Ex_1 + (\bar{d} + \bar{s}).s.Ex_2 = dsEx_0 + \bar{s}Ex_1 + \bar{d}s.Ex_2$$

b. Bảng chân trị cho hàm **y1**:

INPUT						OUTPUT
E	s	d	x0	x1	x2	y1
0	x	x	x	x	x	0
1	0	x	x	0	x	0
1	0	x	x	1	x	1
1	1	0	x	x	0	0
1	1	0	x	x	1	1
1	1	1	0	x	x	0
1	1	1	1	x	x	1

10. Mỗi phát biểu dưới đây liên hệ đến 1 decoder hay 1 encoder?

a. Có nhiều input hơn output – Encoder

b. Được sử dụng để chuyển đổi 1 phím được bấm sang mã nhị phân – (Binary) Encoder

c. Chỉ 1 output được tích cực tại một thời điểm - Decoder

d. Có thể được sử dụng để giao tiếp 1 input dạng BCD với 1 bộ hiển thị LED – Decoder

20. Cho hàm sau: $F(A,B,C) = \Sigma(0,2,4,6,7) + d(1)$

a. Hiện thực hàm F sử dụng ít nhất các mạch 2-4 decoders và cổng OR

b. Hiện thực hàm F sử dụng ít nhất các mạch 4-1 MUX

c. Hiện thực hàm F sử dụng ít nhất các mạch 2-1 MUX

- Bảng chân trị:

INPUT			OUTPUT
A	B	C	F(A, B, C)
0	0	0	1
0	0	1	x
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	1
1	0	1	0
1	1	0	1
1	1	1	1

21. Mỗi phát biểu dưới đây liên hệ đến 1 decoder, 1 encoder, 1 MUX, hay 1 DEMUX?

- a. Có nhiều inputs hơn outputs – Encoder
- b. Sử dụng chân input SELECT - MUX
- c. Có thể được sử dụng để chuyển từ song song sang tuần tự (parallel-to-serial conversion) - MUX
- d. Tạo ra 1 mã nhị phân ở outputs - Encoder
- e. Chỉ một trong những outputs được tích cực tại một thời điểm – Decoder
- f. Có thể được sử dụng để hướng 1 tín hiệu input tới 1 hoặc một vài outputs - DEMUX
- g. Có thể được sử dụng để sinh ra hàm logic bất kỳ – Decoder